

ASSOCIACIÓ INTRESS

Seu social: Barcelona

Àmbit geogràfic: estatal

Forma jurídica: associació (entitat declarada d'utilitat pública)

- 1.730 persones treballadores
- 19 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social
- 50 persones voluntàries
- 83 persones sòcies
- 5.600 persones ateses en serveis a la infància i la joventut
- 1.130 persones ateses en serveis a la gent gran
- 801 persones ateses en serveis a la dependència o la discapacitat
- 2.190 persones ateses en serveis de salut mental
- 202 persones ateses en serveis vinculats a l'àmbit penitenciari
- 1.021 persones ateses en serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.intress.org

Breu història de l'organització

Entitat creada a Barcelona el desembre de 1984 per un equip de professionals dels incipients serveis socials, amb interès per formar-se i difondre metodologies innovadores. Intress es desplega en àrees tècniques com Infància i Família, Salut Mental, Gent Gran, etc. i l'abast de la seva actuació comprèn Catalunya, Balears, Madrid, Extremadura i Castella-La Manxa.

En tot moment l'entitat ha mantingut la personalitat com a associació, i s'ha obert a nous projectes de col·laboració públicossocial, responant a nous reptes molt destacats, com l'acompanyament a milers de joves migrants arribats des d'Àfrica, o el desplegament de recursos en la xarxa d'abordatge de les violències masclistes.

Missió

Impulsar la transformació social cap a una major justícia i equitat cap a les persones, desenvolupant projectes socials.

I es resumeix en un propòsit: amb les persones, fem de les diferències oportunitats.

Descripció de l'activitat

Intress gestiona serveis socials que les administracions públiques li encomanen, a partir de licitacions, concerts, subvencions, i d'altres fórmules que fan possible donar atenció a més de 35.000 persones cada any. Les principals àrees tècniques de l'entitat són: Salut Mental, Infància i Família, Promoció de l'Autonomia, Justícia i Comunitat, Igualtat i gènere, servei de suport a la persona, Centre Especial de Treball, entre d'altres.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA

CONTES AMB VALORS: LA FORMIGA MILA

Breu descripció

Algunes de les persones vinculades als serveis de salut mental de la nostra entitat van impulsar la redacció d'un conte per sensibilitzar en temes de salut mental als més petits. Feia temps que pensaven en alguna acció que apropés la salut mental als infants, des d'una mirada basada en la recuperació i que trenques amb els estigmes, així que van decidir fer una sessió de pluja d'idees i va sorgir la iniciativa de redactar un conte. L'entitat va animar a les persones impulsores a dur a terme l'acció i va finançar el cost de les il·lustracions i d'algunes impressions.

Durant més de vuit mesos, tots els dimecres, cinc persones vinculades al servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar, de

Lleida, van pensar, dissenyar i redactar tot el conte amb l'acompanyament d'algunes professionals de l'equip. Tot aquest procés va culminar fa uns mesos, l'any 2022, amb la publicació de la primera edició del conte "La Formiga Mila".

El conte explica, mitjançant la metàfora, com una formiga que era molt treballadora i exigent va experimentar un problema de salut mental i com, amb l'ajuda del seu entorn i de professionals vinculats a serveis comunitaris de salut mental, va realitzar un procés de recuperació. Entès un procés de recuperació com aquell en què la persona pot construir un projecte de vida amb sentit i satisfacció, allunyat de la lògica associada a la patologia i el rol de malalt/a, i més proper a una basada en les fortaleses, la salut i el benestar.

Per les persones vinculades a la iniciativa va ser molt satisfactori veure el resultat final de molts esforços i il·lusions.

Aportació de valor de la iniciativa

D'una banda, la iniciativa va ser molt beneficiosa per les persones que hi van participar. Durant el procés de redacció van treballar en equip, desenvolupant habilitats de comunicació, empatia i escolta activa. També van poder abordar el tema de l'estigma i autoestigma en salut mental, i potenciar l'empoderament d'algunes participants. El procés de redacció va ser, sense haver-ho planificat, més enriquidor inclús que el resultat.

D'altra banda, amb aquesta iniciativa vam atorgar tot el protagonisme i el valor a les persones amb experiència pròpia en salut mental. Hi ha diversos contes de salut mental interessants, però l'innovador de La Formiga Mila és que està pensat i escrit per persones que han viscut un problema de salut mental. El conte ha estat un precedent a l'entitat i ha motivat que els posteriors contes d'altres àrees (Joves Migrants, etc.) també hagin sigut pensats i redactats per persones que han viscut en primera persona la temàtica que s'aborda.

Necessitats identificades

El projecte respon a diferents necessitats. D'una banda, volíem dur a terme alguna activitat en grup amb les persones vinculades a serveis que són, habitualment, d'intervenció individual. Feia temps que aquestes persones demanaven alguna activitat grupal, que a més a més, pogués servir per sensibilitzar en temes de salut mental.

Des de l'entitat, d'altra banda, també volíem apostar per difondre i posar en valor el treball que es porta a terme des dels serveis socials especialitzats en salut mental, sovint molt invisibilitats. Ja fa anys que l'evidència i literatura científica destaquen la necessitat d'un abordatge clínicpsicosocial en la salut mental i, per tant, el treball comunitari, personalitzat i en l'entorn de la persona és cabdal.

Finalment, vam detectar la necessitat d'apropar la salut mental a la infància i de promoure que sigui quelcom important a abordar en l'educació dels més petits. Necessitàvem fer-ho mitjançant alguna iniciativa que atractiva i, a la vegada, assumible per nosaltres.

Principals objectius assolits

- Dur a terme una acció grupal en serveis d'atenció individualitzada que empoderés i aportés valor a les participants.
- Realitzar una acció que promogués la sensibilització i la lluita contra l'estigma en salut mental, dissenyada per experiències en primera persona.
- Contribuir a l'apropament de la salut mental als més petits, i contextos familiars de qualsevol tipologia, amb sentit inclúsiu.

Principals resultats obtinguts

La publicació de 600 exemplars de la Formiga Mila, distribuïts la majoria d'ells de forma gratuïta (a unes 1200 famílies hem impactat en total). I la seva difusió efectiva. Conformat un capítol d'avaluació de l'aprenentatge en forma d'unitat didàctica per a les persones lectores i l'audiència d'aquesta iniciativa.

S'ha assolit conformar espais de debat i reflexió que han estat útils en el procés de recuperació de les persones ateses en els serveis de salut mental de l'associació Intress, en concret al Servei d'Autonomia a la Pròpia Llar de Lleida.

S'ha aconseguit promoure el concepte de recuperació de l'autonomia de la persona, conviure amb la simptomatologia, entendre en què consisteix la rehabilitació de qui es troba en acompanyament. També es difon la importància de l'abordatge comunitari i relacional, amb la varietat de personatges que incorpora la narració, i el sentit de cura de la persona. 2100 d'abast a xarxes socials i un compromís elevat.

Abast de l'experiència

És una iniciativa amb continuïtat i reproducible, ja que s'incorpora a la col·lecció de publicacions Contes Amb Valors que Intress distribueix a la comunitat (Lliberia Byron, Alibri, Documenta i d'altres) i que es fa arribar a escoles i entorns de lleure infantil a tot Catalunya. Fins ara molt pocs llibres explicaven problemàtiques socials a la infància i les famílies, i encara menys ho feien promovent que les persones protagonistes -com el cas de la salut mental- siguin les creadores directes de la història. El Comitè de publicacions de l'entitat vetlla pel seguiment de la metodologia i procediment de filtrar i escollir els títols i temàtiques que es publiquen, mentre que la difusió creix cada any, especialment amb l'exemple de 14 escoles que l'any 2021 van inaugurar el conta-contes virtual, amb les pissarres digitals a les aules, amb centenars d'escolars connectats. El 2023 se'n prepara un altre, explicant el conte.

Persones implicades en l'experiència

Treballadores: 4

Membres equips directius: 1

Sòcies: 2

Ateses: 5

Voluntàries: 2

Altres: 2 (suport extern)

Principals factors clau d'èxit

Difusió a més de 3.000 persones del contingut principal. Mencions a les xarxes socials d'Intress seguides per més de 24.000 persones. Referències al web i a altres plataformes. Disposició d'exemplars a la Llibreria Byron de Barcelona, i entrevista a Ràdio Seu d'Urgell, entre altres.

Els factors clau: la participació de persones ateses a salut mental de l'entitat, i de les professionals actives en acompanyar-les. La bona rebuda de les 1200 famílies que han conegut el conte s'atribueix a les característiques del producte: il·lustració, llenguatge planer, narració lineal, estructura diàfana, i un suport didàctic com a complement a la lectura.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

La producció editorial té unes complexitats que hem superat gràcies a dues voluntàries que coneixen el sector. La dinàmica creada ha requerit disciplina amb els terminis, correccions fins a 4 cops en diferents tongades, revisió de textos per les persones participants i un suport extern, i canvis en algunes de les dobles pàgines del llibre pel que fa a il·lustració. També s'han fet servir alguns criteris de lectura fàcil que podien ajudar a un millor resultat.

Elements innovadors que aporta l'experiència

Contes que expliquen problemes socials com la necessària inclusió de persones amb trastorns de salut mental.

I, en segon lloc, la participació directa de les persones ateses en l'àrea tècnica corresponent.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

Es disposa d'una maqueta i un equip motor que assegurin la transferència del saber fer desplegat.

Igualment, el Comitè Editorial d'Intress assegura -com a entitat no lucrativa i reconeguda d'Interés General- que la replicabilitat sigui un fet en aliança amb qualsevol entitat social que ho demani. Altres entitats poden fer el mateix model, empoderant les persones acompanyades, en àmbits com la inclusió laboral, col·lectius en situació de risc de vulnerabilitat, joves en centres tutelars o residencials intensius, etc.